

Minister-president Mark Rutte schreef deze week een brief aan alle Nederlanders. Hij vergelijkt ons land met een teer vaasje dat wij met zijn allen vasthouden. Rutte gaat vooral in op de manier waarop Nederlanders met elkaar omgaan en noemt als voorbeeld de discussie rond Zwarte Piet.

Een teer vaasje heeft waarschijnlijk een tere bodem. Daar gaat onze minister-president niet op in. Verstandig, want daarvoor heeft Mark Rutte specialisten in zijn kabinet. Minister Schouten behandelde onze omgang met de bodem in een eerdere brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer wel. Zij ging daar zijdelings in op zwarte grond.

Op 23 mei 2018 stuurde minister Carola Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een zeer lezenswaardige brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer over haar bodemstrategie (zie file:///C:/Users/thede/Downloads/leden_Agnes_Mulder_en_Remco_Dijkstra_over_onderzoek_naar_opslag_van_CO2_in_de_bovenste_bodemlaag.pdf).

In deze brief bespreekt zij onder meer de mogelijkheid om kooldioxide in de bovenste laag van de bodem op te slaan om zo bij te dragen aan de klimaatopgave. Het Klimaatakkoord van Parijs, Europese wetgeving en het regeerakkoord maken deze opslag mogelijk. Sterker nog: vanaf 2021 zal koolstofvastlegging in de bodem worden meegerekend in de verplichte nationale boekhouding van de uitstoot en opslag van kooldioxide.

Het idee voor deze opslag bouwt voort op het Franse project '4 pour mille'. Daarbij is het de bedoeling het gehalte aan organische stof in de bodem jaarlijks met 4 promille te laten stijgen, als compensatie voor de uitstoot van kooldioxide door toedoen van de mens. Tegelijkertijd verbetert de organische stof de kwaliteit van de bodem. Die wordt vruchtbaarder en beter doorlatend.

Eerder beschreef collega columnist Anton Roeloffzen hoe hij het gehalte aan organische stof in zijn tuin in enkele jaren wist te verhogen (zie <https://bodemnieuws.nl/cms/index.php/columns/21123-column-anton-tuingrond.html>). In mijn tuin met zware kleigrond is dat ook gelukt, onder meer door compost van gemalen koffiebonen.

Het verrijken van bodems met organische stof ter bevordering van de vruchtbaarheid is al een eeuwenoude praktijk. Zevenduizend jaar geleden slaagden bewoners van het Amazonegebied er al in om arme tropische gronden met koolstof te verrijken en zo vruchtbaar te maken. Deze gronden worden wel *terra preta* oftewel zwarte grond genoemd. Restanten daarvan zijn nog steeds te vinden. Ik trof ze toevallig aan in Suriname bij een bodemkartering niet ver van vliegveld Zanderij.

Ook in eigen land kunnen we bodems vinden die door noeste arbeid van onze voorouders een hoger gehalte aan organische stof hebben gekregen. Het betreft de enkeerdgronden.

Ik ben benieuwd of het verrijken van bodems met organische stof onderdeel zal zijn van de Klimaattafel Landbouw en landgebruik onder voorzitterschap van Pieter van Geel. Ook ben ik benieuwd op welke wijze boeren en natuurbeheerders hiervan in financiële zin kunnen profiteren.

Volgens de planning zullen we daar nog deze week van horen.

Ik wens u een fijne Kerstvakantie toe.